

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

TOY PAUL GINISTY

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΡΟΛΟΣ

αυταία είχε τρεις φορές ανεβοκατέβει. Μά τα χειροκροτήματα των ένθουσιασμένων θεατών άξασκουλούσαν άκόμα άκατάσχετα και χειρίστηξε να τή σηκώσουν και για τετάρτη φορά.

Ο Δαρξενκού, έχοντας τή άριστερή χέρι στην καρδιά του και κρατώντας με τή δεξιά μεριές άπ' τις λάμπωλλες άνθοδέσμες, πού πλημμύριζαν τή σκηνή, χαίρετο με ύποκλίσεις γεμάτες εύγνωμοσύνη τή ξαύλο πλήθος, τή όποιο τόν χειροκροτούσε. Τά μάτια του ήσαν ύγρά, άπ' τή δάκρυα τής συγκινήσεως και τής χαράς τού πρωτοφανούς έκείνου θριάμβου του.

Και μέσα στην κομοχαλασιά έκείνη, μέσα στο παραλήρημα τού πλθους και στη βροχή τών λουλουδιών, πούπεφταν άτέλειωτα στη σκηνή και στεφάνωναν τόν εύτυχημένο ήθοποιό, παρουσιάστηκε πλάι του ό διεθυντής τού θέατρου, σφιχτοκομπωμένος στο άφρογο φράκο του.

Εύχαρίστησε κ' αυτός τή δούλο πλθθος τών θεατών για τις ειλκιρνείς έκδηλώσεις τού ένθουσιασμού τών, Έκαμε μεριές βαθιές όποκλίσεις δεξιά κ' άριστερά κ' έπειτα, επάνω στη γενική τρέλλα, στά βροντόφωνα «εύγε» και στά άκατάστατα χειροκροτήματα, πλθούσε τόν μεθυσμένο άπ' τήν έπιτυχία Δαρξενκού και τόν φίλησε θερμά στο μέτωπο.

Η συγκινητική αυτή σκηνή διπλάσιοσε τις έκδηλώσεις τού κόμοου. Κ' ένω έπεφτε ξανά ή αυταία, ένω άκουγόνοσαν άκόμα τή βοήθεια τού πλθθος και τή χειροκροτήματά του, ό Δαρξενκού άρχισε να δέχεται τώρα τή συγχρητήρια τών συναδέλφου του, ό όποιοι, τρέχοντας άπ' τή παρασκήνια, πλημμύριζαν τή σκηνή, για να τού σφίξουν θερμά τή χέρι.

Μά ή άναστάσιως δέν σταμάτησε ως έδω. Όταν ό Δαρξενκού, ό θριαμβευτής τής βραδειάς αυτής, τράβηξε πρής τή καμαρίνι του για να ξεντυθή τή σκάνη τού ρόλου του, ένα κωμα τεράστιο άπό ξαύλο θεατάς και συναδέλφους του μαζύ, τόν σήκωσαν στα χέρια με ζητοκομαγές και τόν τράβηξαν άδελά του στο γειτονικό με τή θέατρο έστιατόριο.

Άλησμονήτη γιορτή άκολούθησε έκεί μέσα, γιορτή άποχαρητιστήρια για τόν ύπεροχο καλλιτέχνη, πούφενε πειά άπ' τή μεγάλη έκείνη επαρχιακή πόλι, στην όποία είχε τόσους και τόσους θαυμαστάς κ' είχε δρέψει τόσες και τόσες δάφνες επάνω στη σκηνή.

Έφενε ό θιασος τήν άλλη μέρα και μαζύ του κ' ό Δαρξενκού, ό εύτυχημένος αυτός καλλιτέχνης, τή χαϊδεμένο παιδί τής Έπιτυχίας, για να μεθύση άλλο άπό καινούργιους θριάμβους κ' άπό καινούργια χειροκροτήματα.

***

Πέρασαν χρόνια... Ο Δαρξενκού, άπόμαχος πειά τών σανιδιών τής σκηνής, με μία καλή περιουσία, κερδοσιμένη έντιμα άπ' τούς κόπους, τή φαρμάκια, μά και τις έπιτυχίες τής τέχνης του, ζούσε τώρα άποτραβηγμένος άπ' τόν κόσμο.

Γέρος, φορώντας πάντα ένα πλατύγραφο φάτινο καπέλλο, έχοντας στα πόδια του βαρειά ξύλινα τσάκαρα, δίχως σακία στη ράχι του, άπολάμβανε τήν άγροτική ζωή, όπως τήν είχε τόσες φορές όνειρευτεί, γαλήνια και ήσυχη.

Έβγαζε νερό άπ' τή πηγάδι τής αυλής του, τάζει τή πούλερική του και πότιζε τή λουλούδια τού μικρού του κήπου κ' όταν ό ήλιος μεσουρανούσε άκόμα. Κ' όταν τόν μάλωνε ή μικρή του ύπρητέρα, λέγοντάς του:

— Μά θά τή χαντακώσετε, καλέ μου κίριε, τή καιμένα τή λουλουδάκια, ποτίζοντάς τα με τέτοια ζέστη. Άφήστε τοιδάχιστον να γερή ό ήλιος...

Τότε ό Δαρξενκού τής άπαντούσε μ' ένα χαμόγελο κωλοσύνης: — Σώπανε, ποτέλι μου, και ξέρο έγώ τί κάνω. Τά λουλούδια είνε σαν τις γυναίκες. Θέλουν άδιάκοπα προσοχή εκ μέρους μας, κάθε ώρα και στιγμή, είτε λιπακάδα κάνει, είτε σιννεφιά. Σώπανε και ξέρο άπό τέτοια...

Πέρασαν κ' άλλα χρόνια. Ο Δαρξενκού, άποροφημένος άπ' τις άσολίες του αυτές, δέν έπαυε να λή σ' όλους, καθώς και στον έαυτό του, ότι ήταν έντελώς εύτυχημένος κ' εύχαριστημένος άπ' τή ζωή του αυτή. Ναί! Τόλεγε και τή ξανάλεγε αυτό τή πράγμα και μάλιστα τόσες πολλές φορές, ώστε άρχισε στα τελευταία ν' άναρωπείται:

— Μά ήμια άραγε ειλκιρνής, λέγοντας και ξανάλέγοντας αυτό τή πράγμα; Είμαι πραγματικώς εύτυχημένος;

Όσοι έφτασε μία μέρα, κατά τήν όποία άνακάλυψε, γεμάτος έκκληξη άπροσδόκητη, ότι ή ζωή του έκείνη ήταν κατά βάθος άτελειωτικά μονότονη!

Σαύλασε τότε άπ' τή πείσμα του, δέν ήθελε να παραδεχτή πώς συνέβαινε σ' αλήθεια ένα τέτοιο πράγμα κ' έπεσε πειά με τή μοιραία στις άγροτικές του άσολίες, θέλοντας ναβή σ' αυτές τή στιγμή και τήν ένισχυσι, πού τού χρειάζονταν για να γιορτάση τήν έπιφάνη νουσταγία του για τή σανίδα τής σκηνής.

Όστόσο, πολλές φορές έμενε επί ώρες βοθημένος σέ σκέψεις νουσταγικές. Θυμόταν τή παλιά του, τήν όμορφη καλλιτεχνική ζωή του και μονομούριζε κατεβατά διάκόληρα άπ' τούς παλιούς του ρόλους.

Ψήνοντας τή προί τόν καιρ τόν, τόν έχινε συχνά, σαν τέχνανε τήν ίδια στιγμή να χειρονομή έκδητικά και ν' άπαγγέλι με στόμα το κομμάτι κανένος παλιού του ρόλου:

«— Άποσφύθη εις τόν κοιτών σου, άθλία!... Έγώ θά σωφρονίσω διά τού ξίφους μου τόν ούτιδανό έραστήν σου!...»

— Άχ!... Παλιές δόξες!... Παλιά μεγαλεία!... Βροντερά χειροκροτήματα και «εύγε»!... Άμέτοχη μοικέτα λουλουδιών και δάφναινα στεφάνια για τόν θριαμβευτή τής βραδειάς, τόν μεγάλο Δαρξενκού!

***

Τελείωσαν πειά τή ψέμια... Ο Δαρξενκού διφούσε πάλι τή καμαρίνι, τήν αυταία, τή χειροκροτήματα, τις παλιές του δόξες, τις χαρές — και τή φαρμάκια, έστο — τού καλλιτεχνικού του επαγγέλιματος και ή έλιξη αυτή πού αισθανόταν για τήν παλιά ζωή του, τόν έκανε να βλέπη με θλιμμένο μάτι τήν τερνή κατάντι του.

Τή φυσικό αυτό μαρτύριο τού κράτησε λίγες μέρες, κ' ένα προί ό Δαρξενκού, άνύκανος πειά ν' άνθξή στην κλίση τής γέφυρας καρδιάς του, σημάξενε τή πράγματά του και τράβηξε για τή Παρισί.

Έκει, παρουσιάστηκε τήν ίδια μέρα κούλας, στον παλιό διεθυντή του, διεθυντή τώρα ενός άπό τή μεγαλύτερα θέατρα τού Παρισιού. Η άναγνώριση ήταν συγκινητική για τόν καιμένο τή Δαρξενκού.

Βλέποντας τόν παλιό διεθυντή του, αυτόν τόν όποιο άνέδειξε χροματικώς ό ίδιος με τήν τέχνη του και τόν έκανε τώρα ένα πρόσωπο σημαντικό και ξεχωριστό μέσα στους διανοιμένους κούλους τής άπέραντης προτεουσής, έννοιωσε κ' αυτός κοντά του κάτι σαν ζήστη εύεργετική, στην παγωμένη και κρού άπ' τήν ήλικία καρδιά του.

Δειά και διασταχτικά τού μονομούρισε ό Δαρξενκού κάτι, σχετικό με τήν έπαθμια του τή ζοηρη να ξανανέβη στα σανίδια τής σκηνής. Μά ό παλιός διεθυντής του, βλέποντας τή κατάσταση μαλλιά τού άλλου τε ξακουτού πρωταγωνιστού του, βλέποντας τή

οικιμμένο και γερασμένο τόν κομμά, τή τραμμένα χέρια και πόδια του και τή μαρμιμένο δέμα του, έπιτηξε γέλια άκατάτητα και άσπλαχνα!

Κλιώμασε ό δυστυχημένος ό γέρο Δαρξενκού. Απείδια άπονα σπάραξαν τήν φυγή του και τή κομμά τόν άνατριχίσε άπ' τήν παγερή πνοή μας τέτοιας περιφρονησε. Τόν έπασαν άδελιό λυγμοί και λούτρες τή μέτωπό του στον ιδρώτα.

Ο διεθυντής τού θεάτρου έννοιωσε κάποια τύχη για τή επώλο και ειρωνικό έκείνο γέλιο του. Σοβαρεύτηκε λιγάκι και χτυπόντας προσατεντικά στον όμο τόν Δαρξενκού, τού μονομούρισε παρηγορητικά:

— Έννοια σου, καλέ μου και παλιό μου φίλε. Κάτι θά κάνω για σένα. Θά σου βρω κάποιο ρόλο, αυτές τις ήμέρες, πού να ταυριάζη με τήν τωρινή κατάσταση σου. Έ!... Άναγνωρίζεις βέβαια κ' έσύ, πώς για πρωταγωνιστής δέν κάνεις πειά. Βασίσου όμως σέ μένα, και κάτι θά καταφέρω για τή χاتیρ σου.

Άναγνωρίστηκε άνεπίστοτα ό έφημος Δαρξενκού και δάκρυα χαράς κ' εύγνωμοσύνης έκαψαν τή μάγουλά του, καθώς κατορακούσαν με άφρονια επάνω του. Έσφιξε θερμά τή χέρι τού διεθυντού του κ' έφυγε με τήν έλπίδα στην ψυχή του, άφού ύποσχέθηκε πώς θά περνάη ταχτικά, για να ρωτήη τί άπόγινε με τόν καινούργιο ρόλο του.

Και κράτησε τήν ύπόσχεσί του! Περνούσε ταχτικά, μέρα παρά μέρα, επί δυό — τρεις μήνες, ύπομονετικά, δίχως πίκρα στην ψυχή

“Αχ! Παλιές δόξες... Παλιά μεγαλεία!...”

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΤΟΥ Κ. Δ. ΛΑΜΠΙΚΗ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ο 'Ορλώφ που ξεσηκώσε τους "Ελληνες σ' ελατά-στασι στα 1769 και ο Χαρίλαος Παπαντωνίου που έκανε την πρώτη επαναστατική απόπειρα με την «Ανατροπή» στα 1912, είχαν το ίδιο σύστημα πάνω-κάτω. Και οι δύο άφηναν να πιστέψει ο κόσμος ότι πίσω απ' αυτούς υπήρχε μια μυστη-ριώδης Μεγάλη Δύναμις που επρόκειτο να τους βοηθήσει! 'Ο 'Ορλώφ είχε κερδίσει έτσι την εμπιστοσύνη των δολοφονητών και των κατεταγμένων. 'Ο Παπαντωνίου είχε εξασφαλίσει την αφοσίωσι και τον θαυμασμό από μερικούς άνοητους νέους τότε, πρωτοκλήτους στα φιλολογικά καφενεία, λί-γους άεργους ύποσημαίους ποιητάς και μερικούς κληρικούς που τον έ-θαυμαζαν διαβάζοντας τα θεοσοφικά του άρθρα κάθε Χριστούγεννα και κάθε Πάσχα στις εφημερίδες. Οι αντιπρόσωποι αυτοί του κλήρου ήταν πολλοί. Ένας διάκος χωρίς δουλειά, γιατί ήταν... ειδικολά-τρης — έκτός από την Πλατωνική ύμωφριά, ελάτρευε και τον Βά-ζχο, — τρεις-τέσσερες καλόγχοι που είχαν δραπέτευσει από μακρινά μοναστήρια και είχαν ιδρύσει Κοινόβιο σε μια ταβέρνα της πλατείας Κάνιγγος, ένας άρχιμανώφτης πρόην 'Ελληνοδιδάσκαλος, και ένας πρωτόφρητος τότε από την Πύλη θεολόγος που αργότερα, αν δεν κά-νω λάθος, έγινε... καθηγητής στο Πανεπιστήμιο!

"Αν ο Χαρίλαος Παπαντωνίου υπήρξε άτυχής ως έκδοτης, δεν έπαθε το ίδιο όμοσ και ως προφήτης. 'Η «Ανατροπή» παρουσιάστηκε μ' ένα κόμο άφθορο που που είχε τον τίτλο «'Η Γερμανία και ο Κό-σμος. Γουλιέλμος ο 'Αντίχριστος».

Το άρθρο αυτό εργάφη με την ευκαιρία κάποιων τότε γεφρανικών εκλογών που είχαν άποτέλεσμα πολλά ένθαρρυντικά για τους σοσιαλι-στάς. Αργότερα, με τον Εθνοπαϊκό πόλεμο και την ανάπτυξη του Κοι-νωνισμού στη Γερμανία, έδικαιώθησαν ή προφητείες της «Ανατροπής» από εξέθε-ριστή και ο Κάιζερ, όπως ενγήθηκε και προ-έβτε ο περίεργος ιδεολόγος των άθηναϊκών καφενείων — ο Χαρίλαος Παπαντωνίου.

'Η «Ανατροπή» δεν έξεδόθη παρά μό-νον σ' ένα — το πρώτο και τελευταίο — τεύχος. Κι' αυτό μάλιστα δεν ενκλοφώρη-σε καλά-καλά. Γιατί, μόλις ένα βράδυ έ-φρε ο Χαρίλαος τα πρώτα τεύχη του πε-ριοδικού, νοπτά από το τυπογραφείο, στο καφενείο 'Ο Βύρωνος, έφτασε εκεί σαν φοβισμένος ο συνάδελφος Κ. Πεφρσιάδης και του έλετε στ' αυτό, τάχα κρυφά, ότι το επαναστατικό περιχόμενό του έγινε γνω-στό στ' 'Ανάκτορα και ότι έδόθη έντολή

του για τις άτελείωτες άναβολές και για τα άιώνα και στερεότυπα: «'Πότε άκόμη για σήμερα... 'Ισως αφομομεθαίμο...», και ούτω καθεξής...

Έιχε καταντήσει για όλοσ ένα έννοηλι-τικό δίποδο. Διαρκώς πηγαίνονεργόταν, ά-μίλητος σκυφτός, κομπούρης, πτώμα ζων-τανό, που μόνο τα μάτια του άστραφταν τότε-πότε, όταν χιλιανέ απ' άντιφάση μπρός του τον διεθυντή του θεάτρου. Τον κινούσε τότε με άπεριφραστή λαχτάρα στα θολά του μάτια, δίχως μιλά. Κι' όταν άκουγε απ' το στόμα του το στερεό-τυπο: «'Πότε άκόμη», ενθήσ μαραινόταν, έσβυνε ή ματιά του, κι' έ-φρευγε με κλονισμένα γόνατα, για να ξαναφύθη πάλι την άλλη μέρα το πρωί...

'Ο καιρός περνούσε έτσι, ήμέρες και μήνες στη σειρά... 'Ο Δαρ-ξενκούφ ύπαμύνεινε και περιέμεινε, όλοι δέ στο θέατρο, κι' ο διεθυντής άκόμη, είχαν γενιάρσει πειά απ' το έξακολοφθητικό αντίκρυμα του γέρου ήθοσοκού...

"Ως που μιά μέρα, ο παλιός διεθυντής του, ο άλλοτε σύντροφος και κυριώτερος έμμεταλλευτής της δόξας και των θριάμβων του, τον πλησίωσε στη γωνία του και του έλετε με γέλιο βάρβαρο, άποφασισμέ-νος να τον ξεφορτωθή όριστικά:

— Χάτ!... Δαρξενκούφ... Τυχερός είσαι επί τέλους... Στην τρί-τη προάει του κανονιουμ δράματος που θα παίζουμε άπόψε, υπάρχει για σένα κάποιος ρόλος... Σου τον δίνο με όλη μου την καρδιά... Στη μέση της τρίτης πράξης άκούγονται τα μακρινά γαργαίσματα έ-νός οαίλου... Λοιπόν σου δίνο να παίζης άπόψε τον οάλο του οαί-λου... Θέλεις;... Χά! χά! χά!...

Μά... παράξενο!... 'Ο Δαρξενκούφ, με άστραφτερό απ' τη χαρά το βλέμμα του, με τρεμάμενα απ' τη συγκίνηση τα χέρια του, μετα-μορφάμενος από ξαφνική αγάλλιασι, τραίλιζε με κόπο:

— Εύχαριστώ!... Εύχαριστώ, κύριε διεθυντή μου!... Ένας ρό-λος και για μένα!... Δόξα τφ Θεφ... Βρέθηκε επί τέλους ένας ρό-λος και για μένα!...

Και τα μάτια του γέρο-ήθοσοκού βούρκασαν από τα δάκρυα...

στην 'Αστυνομία να συλλάβη τον συντάκτη του!

'Ο Παπαντωνίου, μόλις του είπαν ότι καταδιώκεται από την 'Α-στυνομία, έφασε και την επαναστατική του διάθεση και τη φιλοσοφία του και το χρώμα του προσώπου του, και πετάχτηκε άπάνω!...

Τα τεύχη του άμαρτωλού περιοδικού, δέματα-δέματα όπως ήσαν, έστεινε περίτρομη ή 'Εκδοτική Τριανδρία να τα μεταφέρη γρήγορα και κρυφά στο σκοτεινό πατάρι κάποιου γειτονικού λαϊκού καφενείου.

Τα σκέπασαν με εφημερίδες και κάτι παλιοσοφάβια που βρήκαν πρόχειρα, και έξαφανίστηκαν. 'Ο Χαρίλαος είχε διαδόσει μάλιστα ότι θα πήγαινε στο "Άγιον Όρος". Στους δρόμους κινλοφορούσε μονάχα τη νύχτα, κι' άια από μακριά ενήλιαν να διακρίνη «σπιά χοροφύλα-κος», τώστριβε απ' άλλο δρόμο.

'Ο καφετζής που είχε γίνει, χωρίς να το θέλη, άποθημάριος του περιοδικού, σαν έβιασε ότι τον Χαρίλαο τον καταχτήουσε ή 'Αστυνο-μία, έσκέφθη να καταστρέψη τα σώματα του εργάληματος διά του πυ-ρός, σαν σώματα αφετιζόν! Κάθε βράδυ λοιπόν που έβλεινε το κα-φενείο του, έφρυζε και από μερικά τεύχη της «Ανατροπής» στη φω-τιά, προσφροντάς τα θυσία στην ούτοπία της ιδεολογίας του. Ένα βράδυ όμως το μαγαζι' έγέμοσε καπνό τόσο πολύ, που έβγαινε έξω από τις πόρτες. Οι γείτονες έπρομοσολήθησαν, νομίζοντας ότι ήνε πυρ-καϊά, και είδοποίησαν τον πυροσβεστικό λόχο. Από τότε έσταμάτησε αυτή τη δουλειά ο καφετζής, και τα τεύχη της «Ανατροπής» τα διά-βαζαν ή κατασφίδες και τα παντάια!...

"Αφού πέφασε μερικός καιρός και δεν ενίγονταν πειά λόγος για κα-ταδιώξι (;), έκαμε την εμφάνισή του ο Χαρίλαος Παπαντωνίου στα συνηθισμένα του κέντρα, ήρεμος πάλι, με τη μαγιοφύρα του, κριπών-τας την φηλιά, σαν λαλιτάδα, με τις τσέπες του γεμάτες χειρόφρασα, μαζί με τα όποια βρισκόταν καμιά φορά και κανένα μπουκάλι γετά-να. Πήγε και στον καφετζή και του ζήτησε τα τεύχη της «Ανατρο-πής» για να τα έξαγάγη στο έξωτορικό! Παρέλαβε όσα είχαν άποκεί-νει και τα έστειλε με τους γεολόγους Ρ. Φ. και Θ. Κ. στην Αίγυπτο, για να πουλήθούν με άγνυπταξή ήρα το ένα.

Στο βασίρειο που ενταξέειδεναν οι δύο άπε-σταλιμένοι του Παπαντωνίου, έβιασαν από έ-ναν συντάξειδιώτη τους, ότι τα φύλλα αυ-τού του περίεργου περιοδικού δεν θα ήσαν καθόλου, με καθόλου καλό διαβατήριό τους για την 'Αλεξάνδρεια. 'Υπήρχε μεγάλη πι-θανότης να τους έπανε ή 'Αστυνομία...

"Υστερ' από λίγες μέρες έλαβε ο Παπα-ντωνίου την έξήξ επιστολή από μέρος των άπεσταλιμένων του: «'Αντυχός ή ύπόθε-σις ενανώφης κυριολεκτικώς. Τα τεύχη της «Ανατροπής», θεωρημένα ως πολύ επικίνδυνα, έρριφθησαν εις την θάλασσαν και... ενίγησαν μαζί με τας ελίπιδας μας!».

Τέτοια άτυχήματα δεν ήσαν πολύ σπάνια στη φιλολογική ζωή του μακαριτή Χαρίλαου Παπαντωνίου. Μια φορά συνελήφθη από ένα χοροφύλακα σε μια ταβέρνα, γιατί, κα-θώς ήταν με τα γένεια του — σωστή καλο-γρηκή μορφή — έβασζε μ' ένα καταξί-νημένο σοσιαλιστικό καλόγχο. Τό ότι δεν φορούσε ράσα, δεν είχε σημασία. 'Ο χοροφύλακας ένόμισε ότι είχε βγάλει τα ράσα για να γίνει άγνωριστος.

"Άλλοτε πάλι είχε άποσταλεί από την εφημερίδα Κ., τη Μεγάλη έβδομάδα, στους 'Αγίους Τόπους. 'Αλλ' ένπειδη είχε ζοφάψει τα φιλά, έματάρωσε μεν το ταξίδι του, αλλά τις άνταποκρίσεις του τις έγραφε ώς με άκρον ενυπνειδησία στο καφενείο του Μπανίκα. Και στην κάθε μιά έβασε τον άνάλογο τόπο προελεύσεως: «'Γεροσόλυμα», «'Βη-θλεέμ», «'Κουβούκλιον του 'Αγίου Τάφου», «'Κορυφή Όρους Σι-νών», «'Οχθαι 'Ιορδάνου». Και το φιλόφρησο Κοινό εδιάβαζε κι' έ-σταυροκοπέτο.

"Άλλη μιά φορά, έδο και λίγα μόλις χρόνια, στην εφημερίδα «'Ελ-ληνική» έγραψε ο Χαρίλαος 3—4 άρθρα για το παλαιό φιλολογικό κα-φενείο 'Ο Νέου Κέντρου», για να άντικρύση ή διελλογοφραμιά, μιά σειρά σχετικόν άρθρων που δημοσίευε τότε ο ύποφαινόμενος στην ε-φημερίδα «'Πολιτεία». Μέσα σ' ένα από τα άρθρα του, ο Χαρίλαος έ-κανε λόγο με άφθορο λιβάν πλατωνικής λατρίας και για τον παλαιό μας γνωριμό και νεαρό και άριστο καλλιτέχνη Π. Σουών, που είχε έλθει στην 'Αθήνα στα 1912 και που αργότερα έγινε διδάσκαλος μου-τέρων χορών. Στο άρθρο έκείνο έπληγαν και δύο εικόνες. Μιά του Χα-ρίλαου Παπαντωνίου και μιά του νεαρού Σουών. Το έπατελειον της «'Ελληνικής» τότε άλλαξε τις λεξάντες των εικόνων και την άλλη μέ-ρα διαβάσαμε: Κάτω από γενεοφάρα, ροκνή και γεροντονομοτυπιαφή εικόνα του Χαρίλαου: «'Ο νεαρός καλλιτέχνης και χοροδιδάσκαλος Π. Σουών». Και κάτω από μίαν εικόνα ώραμοπαθώς νεανία: «'Ο φι-λόσοφος και συγγραφέας κ. Χαρίλαος Παπαντωνίου». Από τότε έ-σταμάτησε τη συνεργασία του ο Χαρίλαος στην «'Ελληνική».

